

Ђорђе Војчић, геометар

ОБРАЗОВАЊЕ „ПРИРУЧНИКА ПОДАТАКА О ПОЛИГОНОЈ МРЕЖИ“

Код одржавања катастра а за радове на терену, тамо где је снимљено ортогонално и тахиметријским путем, потребно је пронаћи тригонометријске, полигоне и мале тачке на оним деловима терена где се врши ново снимање, цепање парцела, исправке и т. д. Дакле за оне случајеве искључиво где постоји полигона мрежа.

Да би могли пронаћи полигоне тачке са којих ћемо да снимамо нови детаљ, морамо са собом на терен понети триг. формулар бр. 1 и 18а. На основу података из ова два формулара и помоћу инструмента тражимо полигоне тачке.

Пошто се у току једног месеца а по распореду путовања некад мора да обиђе и до 10 катастарских општина, то је потребно са собом понети формулар број 1 и 18а за сваку катастарску општину а за полигоне тачке које се налазе на и око дела терена на којем треба да радимо.

Десиће се у већини случајева да морамо скоро све формуларе број 1 и 18а у једној катастар. општини понети са собом на терен, а сада помножимо то са бројем општина колико имамо да обиђемо у једном месецу. Резултат је тај, да ћемо имати да понесемо на терен неколико пакета формулара са тежином од неколико десетина килограма. Овој тежини и гломазности додајте инструмент, стив, летву, канту са плановима и свој лични пртљаг, добићемо пртљаг који треба на терен да вуку кола, евентуално два товарна коња.

Станица	Правац опажања	Редуковани правци узети из 1 форм.		Стране узете из 18а форм.		Примедба
		o	,	m	cm	
○1	△ ○16	0	00	125	34	
	○2	187	33	153	16	
	○15	243	19	147	37	
○2	○1	0	00			
	○3	179	22	186	53	

Овај формулар који предлажем да се састави, омогућује нам да олакшамо теренски пртљаг, да смањимо одговорност; што се може врло лако десити да који формулар број 1 или 18а изгубимо. Тиме што смо изгубили формуларе са оригиналним подацима, изложени смо не само одговорности него и трошку за прикупљање нових података

За састав овога „приручника“ потребно је врло мало времена, а могао би се образовати још приликом снимања на терену заједно уз формуларе број 1 и 18а.

Тамо где је операт готов, могли би се у слободном времену уносити подаци у овај „приручник“, наравно за сваку катастарску општину појединачно.

Коментар о овом формулару остављам колегама из катастарских управа у Србији.

ИЗ КЊИГА И ЧАСОПИСА

У МЕЂУНАРОДНИ ФОТОГРАМЕТРИЈСКИ КОНГРЕС

Да бисмо извршили наше обећање дато читаоцима у прошлом броју часописа, износимо овде преглед рада Међународног фотограметријског конгреса одржаног у Италији од 29-ог септембра до 8 октобра прошле године.

У његовом раду узимао је учешћа и претставник југословенског геометарског staleжа, инж. Борчић, који ће, ми се надамо, допунити наш кратак извештај,

zasnovan na podacima iz stranih časopisa*), својим властитим опажањима и утисцима о раду Конгреса.

Интерес за фотограметријски начин снимања све више расте у нашој земљи и меродавни фактори почели су поклањати све већу пажњу проучавању питања о његовој примени при решавању важних државних задатака.

Наше ваздухопловство и Војно-Географски Институт раде на његовој примени у одбранбене циљеве.

Катастар је још у 1929 г. извео покушај за снимање помоћу ваздушне фотограметрије површину једне општине за катастарске циљеве. Снимање су вршили паралелно претставници најпознатијих фирма Zeiss'a из Немачке и Wild'a из Швајцарске. Пошто је рентабилност ове методе и после ових покушних снимања остала доста нејасна од примене ваздушног снимања већих површина се одустало.

5-ог марта 1936 г. оснива се Југословенско Фотограметријско Удружење на челу са г. инж. М. Дражићем, доцентом Београдског Универзитета. Удружење сваке године одржава низ предавања ради пропаганде фотограметрије и упознавања ширих кругова са новим начином снимања и његовим напредовањем. Ипак, треба признати да је активност овог Удружења доста ограничена.

Ради проучавања свих финеса овог начина снимања и обсега његове примене за катастарске сврхе два пута је ишао у иностранство (у Немачку, Француску, Швајцарску и Италију) познати члан нашег удружења Инж. А. Костић.

Под његовим руководством Државни катастар предузима нови покушај ваздушног снимања у Јужној Србији валовите површине од 5000 ха. у сарадњи нашег ваздухопловства и Војно-Географског Института, који је ставио на располагање своје модерне апарате за директну израду планова у већим размерима са стереофотограметријских ваздушних снимака и упутио је одређено за то катастарско особље у руковање тим апаратима.

Један од активнијих катастарских сарадника на том послу Инж. Борчић био је у прошлој години на међународном конгресу у Риму и ради на дубљем упознавању овог начина.

Најзад, доцент Универзитета Инж. Дражић, који је посветио свој научни рад проучавању и разради проблема фотограметрије, био је у вези са тим у иностранству а и сада се налази код фирме Вилд ради испитивања особина новог модела аутографа.

Како се види из овог кратког прегледа, интерес за фотограметрију и њену примену постоји не само у стручним круговима него и код надлежних званичних установа.

Напредак фотограметрије толико је брз, а њено продирање у праксу постаје сваке године све шире да професионални кругови и у првом реду чланови нашег Удружења неби требало да занемаре успехе фотограметрије и да приону дубљем и ближем упознавању са овим начином снимања. Иначе могу да остану по страни кад победничко освајање практичног терена фотограметријом стигне и до наше земље.

Пре, него ли се зауставимо на резултатима рада Римског конгреса, потребно је казати неколико речи о условима, под којима се може очекивати успеси у раду стручних међународних федерација и конгреса.

Постоји критика, често пута потпуно оправдана, оваквих међународних установа и њиховог рада и неби било опортуно проћи мимо учињених замерака без објективне њехове анализе.

Најчешће могу се чути приговори да је највећи део програма, чак најстручнијих, међународних састанака, заузимају званичне репрезентативне посете, банкети и забаве, који одузимају време стваралачком раду и могућности дубље дискусије изнесене материје, као и доношење исцрпних закључака. Овај приговор и сумња појединаца с обзиром на краткоћу времена, које се може доделити свим радњама на међународним састанцима, компромитује озбиљност и темељитост њиховог рада, а све ово даје доста јак аргуменат против целисходности међународних удружења и федерација

Горе наведени недостаци испољили су се јаче за време Римског конгреса због те околности, да је чехословачка криза пала таман у време првих његових

*) *Raymon Martin*. 5e Congrès International de Photogrammétrie et Exposition (Rome 1938) Journal des Géomètres Experts- Decembre 1938. N100.

O. v. Grubec. V Internationaler Kongress für Photogrammetrie. Bildmessung und Luftbildwesen. Dezember, 1938. No. 4.

Prof. Dr. Inż. K. Wegel. Sprawozdanie z V-go Międzynarodowego Kongresu Fotogrametrycznego, odbytego w Reyme u 1938 r. — Przegląd Fotogrametryczny. 1938. Zeszyt 3—4.

дана. Код чланова Приређивачког одбора у току дана 28 септембра је постојала тежња да се одложи отварање конгреса, предвиђено за 29 септембар, за доцније док се не разбистри међународна ситуација. Ипак, на крају саветовања по предлогу пољског претставника, подупртог од стране немачког делегата, одлучено је да се отварање Конгреса обави у одређено време.

Минхенски споразум, који је жртвовао за мир судбину Чехословачке, допринео је стишавању европских страховања и Конгрес је могао да отпочне са својим стручним радом. Али недолазак многих истакнутих активних чланова фотограметријске федерације, закашњена подела штампаних реферата и чак одсуство штампаних примерака неких важнијих реферата знатно су отежали рад појединих комисија. На Фотограметријску изложбу, која је била организована у оквиру Конгреса, није стигао већи број излагача, те је тиме иста била окрњена.

У свом реферату о конгресу немачки делегат О. v. Gruber износи сугестије, да би се у будућности отстраниле оне околности, које су ометале правилан и у свему плодносан рад Конгреса. По мишљењу О. v. Gruber'a би требало:

1) „да се иначе малобројни реферати и извештаји од општег интереса изнесу на општим седницама свију чланова Конгреса“;

2) „да комисије тако утврде програм и распоред свог рада да сви чланови конгреса имају могућност учешћа у дискусији и решавању важнијих питања, која улазе у оквир рада различитих комисија, а само оне расправе, које се тичу специјалних питања, интересентних само за уже кругове, да се обаве истовремено са радом у другим комисијама“;

3) „треба увести опште правило, да се штампани извештаји и реферати пре конгреса уруче свим члановима Конгреса тако да не би у току конгреса читање реферата у комисијама одузимало време на штету дискусије. У том циљу могли би се пре Конгреса одредити за поједина питања референти и контрареференти. На сваки начин мора се избегавати читање in extenso већ одштампаног и подељеног реферата или извештаја“;

4) „да у почетку Конгреса сваки члан добије листу чланова доспелих на Конгрес а у току Конгреса накнадно обавештења о томе, што би олакшало узajамни контакт учесника Конгреса“;

5) да се руководство комисијским радом повери оним стручњацима, који познају више страних језика или барем донекле ове разумеју да би могли пратити ток дискусије без посредовања тумача“. Овим жељама би се могло прикључити и ову,

6) „да се званични приједи и састанци сведу на своју праву меру, и то: на састанак пре отварања Конгреса ради узajамног упознавања и претходног контакта учесника Конгреса и на банкет по звршетку Конгреса, на коме би се у слободној и пријатељској измени мисли констатовали успеси и неуспеси рада Конгреса и дале сугестије за будућност.

Узимајући у обзир сметње и тешкоће, које је раду Конгреса створила међународна ситуација, може се рећи да је Конгрес имао доброг успеха: на конгрес је дошло 474 учесника (од њих 145 Италијана), дакле 102 више него ли на претходни Париски Конгрес у 1934 г. Рад у комисијама био је интензиван и многобројним (од 3 до 8) и дуготрајним седницама, на којима је дискутовано огроман број извештаја и реферата. Колико је опширан био материјал поднет Конгресу види се већ из броја оштампаних реферата (нису сви реферати били оштампани), — сваки конгресист је добио 47 оштампаних реферата и поред тога 4 броја стручних часописа са више реферата, упућених Конгресу.

Прва комисија, чији је домен рада била терестричка фотограметрија, имала је три седнице и највише је расправљала о реферату професора Finsterwaller'a, који се односио на познату његову методу снимања са лаком гарнитуром фотоапарата, најпогоднијом за прилике научних експедиција, и без одређивања елемената спољашњег оријентисања.

Комисија је примила следеће резолуције:

1) Начин професора Finsterwaller'a је за препоруку за снимање у планинским крајевима и у приликама научних експедиција.

2) Занемарење одређивања спољашњег оријентисања тражи да на снимцима буде довољан број везних тачака и да се примењује само у изузетним случајевима.

Комисија је скренула пажњу на негодности што су одвојена у рад V комисије сва питања практичне примене земаљске фотограметрије и у вези са тим је донела закључак да у будућности сва питања, која се односе на ову грану фотограметрије, уђу у проучавање једне те исте, и то прве комисије.

У делокруг друге комисије били су дати начини ваздушног снимања.

Претседавајући је ставио на дискусију једанаест питања, везаних за развитак ваздушног снимања од прошлог конгреса у 1934 г.

Питање о употреби објектива са широким пољем вида (90° — 100°) било је у дискусији разјашњено у том смислу, да ради побољшања квалитета снимака, изведених са оваквим објективима, потребно је смањивати радни отвор објектива, а према томе повећати време експозиције. Да би се то могло постићи при постојећој брзини авиона а да не долази до смањења оштрине слика, у новој модели фотоапарата Galileo-Santoni објектив је за време експозиције покретан у правцу кретања авиона тако да слика терена за време експозиције остаје без промене. Резултати практичне употребе објектива те конструкције још нису познати.

Питање употребе филма за ваздушну фотограметрију место фотографске плоче остаје још у дискусији стручних кругова.

Испитивање теже, пре свега, ка стварању стабилне подлоге ка емулзији филма. У томе је постигнут велики успех: при нарочитој обради подлоге у нарочитој течности и сушењу у термостату са сталном температуром од 50° добива се потпуно равна подлога са отступањем до 1:20000. Французи су извели детаљно испитивање филма у његовој примени за ваздушно снимање и дошли су до важних закључака, и то: да натезање филма у моменту експозиције даје отступања до 1:10 мм, док притисак са рамом и ваздухом своди та отступања на 0,03 мм; да се смањење величине сребрних зрнца у негативној слици, а тиме и оштрина снимка може постићи нарочитим изазивачем Metol-Borax.

Мада се каквоћа филма сваке године усавршава и његова примена у ваздушном снимању шири, ипак је у комисији Италијан Santoni изразио мисао, да је потребно са негативних филмских снимака изађивати дијапозитиве на стакленим плочама и тиме сачувати снимке од промена, којима су подложени у току времена.

У комисији је констатовано да се од 1934 г. осетљивост фотографске емулзије повећала два и четири пута без осетног повећања њених зрнца. Ове емулзије су учиниле могућним примену објектива са широким пољем вида при ваздушном снимању.

Употреба фотоапарата са многоструким коморама оправдава се при снимању великих површина ради смањења оперативних трошкова. Италијани претпостављају перспективни фотоапарат са три коморе, чији објективи имају оптичке осе у равни управној ка правцу лета.

Конструкција фотокомора напредовала је у правцу обезбеђења стабилности узајамног положаја њихових делова тако, да елементи унутрашњег оријентисања остају непроменљиви. У дискусији било је наглашено да сви важнији делови коморе, као што затварачи, морају бити стабилизовани и затворени тако, да неби се могли по вољи корисника премештати.

О снимању са инфрацрвеним зрацима дошло је само до констатације да већ постоје нарочито сенсибилизиране емулзије и одговарајући филтрови и коморе; што се тиче постигнутих практичних резултата, то о њима није било речи, ваљда, због тога што искоришћавање при ваздушном снимању инфрацрвених зракова има нарочиту важност за војне циљеве.

Било је речи и о снимањима у боји, која су много напредовала, али ближи податци о томе нису изнети.

Пилотажа при ваздушном снимању много је напредовала увођењем у навигационе приборе компаса са жирокопима. Напредак у конструкцији навигационих прибора остао је мало по страни, јер и то поједине државе крију из војних разлога. Само амерички претставник карактерисао је приборе, који су у употреби у Америци. Компаси са жирокопом, ма да су по својој идеји одлични а на пракси дали су очекиване резултате, имају ту ману да нису дуготрајни. Постојеће конструкције могу да раде само за 30 часова лета. Оне конструкције, које су у изграђивању обећавају да могу повећати гранично време искоришћавањем до 300 часова.

У комисији било је констатовано да са конструкцијом авиона, намењеног нарочито за фотограметријске радове, иде слабо. Американац Mr. Abrams реферисао је о авиону конструисаном специјално за ваздушно снимање и приказао га је на филму.

Мајор Santoni је реферисао о сунчаном перископу, који је конструисан још 1919 г. и изграђен 1930 г. Перископ је намењен за спољашње оријентисање. Прибор састоји се од коморе за фотографисање сунца, жирокопног и магнетског компаса, мерила брзине лета, хронометра и ститоскопа. Помоћу овог прибора може се одредити положај у простору фотоапарата у моменту снимања са тачношћу до 1,5 м., али то одређивање тражи велики број рачунања, која заузимају време од 1 месеца.

Друга комисија поднела је конгресу на одобрење следеће закључке:

- 1) На дневни ред идућег конгреса ставља се питање о конструкцији авиона намењеног специјално за ваздушно снимање.
- 2) Потребно је утврдити, на основу нарочитих студија, димензије снимака при ваздушним снимањима различитих врста.
- 3) Комисија сматра да је ваздушно снимање, које даје за сразмерно кратко време велику количину тачних и исцрпних детаља, најбољи начин топографског снимања.

Према сугестији прошлог конгреса од 1934 г. главно питање, које је комисија трећа (претходни радови и одређивање везних тачака; аеротријангулација) требала узети у дискусију, било је — значај и улога аеротријангулације за одређивање везних тачака. Ово питање је важно за искоришћавање ваздушног снимања при изради карата у релативно ситним размерима (1 : 50 000) оних предела, где не постоји мрежа сталних тачака или где се не може та мрежа искористити (колонијално снимање, војно снимање).

Из претходне анкете, коју је извела комисија и на коју су одговорили претставници 14 држава, се види да аеротријангулација није нашла своју примену ни у Европи, ни у Америци и да радијална тријангулација више служи подлогом за одређивање везних тачака.

Из реферата, који су изнети пред комисију од стране г. Р. Там'а (начин изравнавања графичке радијалне тријангулације у Шведској, ing. С. Tronbetti (претходно одређивање тачака на терену за аеротријангулацију по начину Santoni и резултати постигнути овим начином) и Prof. Schermerhorn (систематска отступања при радијалној тријангулацији) се види да тачност аеротријангулације одговара, од прилике, тачности астрономског одређивања географског положаја тачке. Радови у Холандској Индији, којима руководи проф. Schermerhorn, показали су да начин аеротријангулације предложен од стране проф. v. Gruber'а даје грешку у положају тачке од 50 м. на 100 км., што је довољно за картографске радове у размери 1 : 50 000 и чак у размери 1 : 25 000.

Комисија није донела одређених закључака за дискутована питања и предложила је конгресу да за идући конгрес стави на проучавање и реферисање следећа питања:

- 1) утврђивање тачности и рентабилитета извођења аеротријангулације, — а) по начину проф. v. Gruber'а; в) по енглеском начину нумеричког оријентисања снимака помоћу мерења паралакса; ц) по начину Santoni помоћу сунчаног перископа.
- 2) узроци систематских грешака при аеротријангулацији и радијалној тријангулацији.
- 3) утицај деформације филма и оштрине снимака на резултате аеротријангулације;
- 4) утврђење начина испитивања грешака, који би дао могућност лакшег утврђивања резултата различитих испитивања.

Као закључци конгреса предложени су од стране комисије следеће одлуке:

- 1) Теме за комисијску дискусију у будућим конгресима одређује претседништво конгреса у споразуму са претседништвом комисије
- 2) Дискусија се води на основу реферата датих од стране нарочито за то одређених референата.
- 3) Ван програма, одобреног од стране претседништва конгреса и комисије, комисија може узети у свој рад друге реферате и извештаје у колико ће за то остати времена после завршетка званичног дела програма.

Четврта комисија, која је радила на питањима израде планова и карата на основу снимака из ваздуха, имала је највећи број седница (7), што сведочи о важности оне области фотограметрије, која је њој додељена.

Начини обраде снимака из ваздуха тесно су везани са проблемима праксе и применом аерофотограметрије у различитим циљевима.

Зато је ова комисија имала прилике да чује извештаје о изведеним фотограметријским радовима у различитим државама.

У Италији ваздушно снимање за израду катастарских планова изводе приватна предузећа. Планови се израђују на стереокартографима од 2 м. у размери 1 : 2000. Изузетно се употребљују размере 1 : 1000 и 1 : 4000 са изохипсама кроз 1 м., односно 4 м.

Испитивање тачности оваквих планова утврдило је следеће:

- 1) средња висинска грешка расте са повећањем нагиба терена (са смањивањем отстојања између изохипса);
- 2) висина лета незнатно утиче на величину висинске грешке;

3) максимално отступање је дупло према средњој грешци;

4) за нагибе до 25° може се узети отступање као констатно; за нагибе веће од 25° отступање се мења према одређеном закону.

Што се тиче тачности коју дају стереокартографи може се иста ценити према резултатима испитивања модела III стереокартографа Santoni. Према реферату Т. Maganea при висини лета од 3.900 м. средње грешке на плану у размери 1:10000 су следеће: у координатама $m_x = \pm 0,70$ m; $m_y = \pm 0,85$ m; у висини — $m_h = \pm 1,38$ m, при висини лета од 2200 м. средње грешке на плану у размери 1:5000 су следеће: $m_x = m_y = \pm 0,43$ m; $m_h = \pm 0,61$ m.

Из извештаја проф. Buchholtz'a се види да се примена ваздушног снимања за катастарске сврхе у Летонији своди на допуњавање катастарских планова ситуацијом са ваздушних снимака, трансформираних у размеру плана (1:5000). Границе парцела и положај граничних знакова снимају се обичним начином, ортогоналном методом са непосредним мерењем фронтова. Размера ваздушних снимака била је: 1:8000. Пренашање ситуације са фотоплана на катастарски план се изводило помоћу калкирања фотоплана на пауспапир и уцртавања са пауспапира на катастарски план помоћу хартије за копирање. Овим начином снимање детаља се појевтиноло за 40%.

Према изјавама појединих делегата постоји намера код многих држава да попуне постојеће катастарске планове изохипсама из ваздушних снимака.

Карактеристична дискусија се развила око реферата научног сарадника фирме Вилда Ing. Berchtold'a о прибору за обраду ваздушних снимака Wild A5.

Итаљан Santoni нашао је да конструкција овог апарата, која се базира на механичком стварању положаја снопа зракова, сличан је идеји његовом апарату, о коме је он реферисао још на париском конгресу 1934 г.

Преписка између Santoni'ја и претставника Wild'a била је доста оштра, али када су у истој почели да примају живог учешћа други делегати, она је почела да угрожава мирни ток дискусије. Само оштри протест проф. Schermerhorn'a против форме и садржаја дискусије, који могу отровати рад комисије и који су мало интересантни за слушаоце, вратио је дискусију у нормалан ток.

Закључци ове комисије, стављени на одобрење конгреса су следећи:

1) потребно је скренути највећу пажњу на питање попуњавања изохипсама постојећих катастарских планова помоћу фотограметрије;

2) препоручити треба конструкторима да пораде на упрощавању фотограметричних прибора;

3) потребно је смањити број извештаја и реферата, који се додељују у рад комисије;

4) препоручити да се време седница оних комисија, која обрађују питања међусобно везана, (као што комисије 2, 3 и 4) не би поклапало.

Петој комисији за примену фотограметрије у животу били су поднети извештаји и реферати веома различитог карактера, и то:

Dr. Ing. Gast — Веза фотограметрије са нумеричком геодезијом; Prof. A. Berroth — Тријангулација без грађења тријангулационих сигнала; K. Zaar — О једном фотограметричком прибору за снимање; Dr. A. v. Odencrants — Стерео комора са кратком основицом за криминалистичко снимање; Dr. M. Zeller — Микрофотограметрија и њена примена; Major A. R. Zawadsky — Примена терестричке фотограметрије за глациалне студије за време пољске гренланске експедиције у 1937 г.; Dr. Ing. K. Raab — Примена фотограметрије на одређивању промене форме предмета.

Комисији су биле достављене од стране немаца и француза неколико сугестија за даљи рад у одговарајућој области фотограметрије, и то:

Немачки предлози:

1) испитивачко извођење авионског снимања са мањих висина од 600 до 50 м. на споро летећим апаратима за специјалне сврхе; а) ради одређивања међних белега или једног система нарочито обележених тачака; б) ради снимања зграда, споменика и томе сличних објеката, чије непосредно снимање са земље претставља тешкоће или је потпуно немогуће.

2) интервенција на надлежном месту да би се подводна фотографисања у вези са проучавањем подводне флоре и фауне изводила стереофотограметријским начином, те би фотографисани предмети били истовремено и измерени;

3) опширно примењивање фотограметрије при опсервирању природних појава у области експерименталне физике место визуелних опсервација;

4) стереофотограметријско снимање стања железничких пруга на падинама, стабилности постројења на станицама, периодска снимања железничких пруга

за оснивање нове Секције изнети пред годишњу скупштину Секције за Дринску бановину, која је скупштина по правилима надлежна да донесе у овој ствари своју одлуку. Главна управа је затим примила к знању оснивање Секције за Моравску бановину, те је затражила да се доставе сви подаци о оснивању Секције и одредила потребне мере да се односи између новоосноване и Београдске секције среде у сврху чега је упућен апел обема секцијама да на миран и споразуман начин реше сва питања, која се појављују са оснивањем нове Секције Моравске бановине. Пошто је Главна управа обавештена да се ради на измени Правилника о паушалном додатку за теренски рад змољено је одељење катастра и држ. добара, да се пројекат измене достави Главној управи на разматрање.

На другој седници поднет је реферат о оснивању нове Секције удружења у Загребу што је са задовољством примљено к знању. За сарадњу са организацијом средњих техничара одређени су Лука Радић и Милован Миловановић. Прихваћени су извештаји уредника и благајника. У вези са издавањем гласника кроз последње две године нарочито је запажена свестрана и пожртвована сарадња г. Лава Сопоцког, професора, те је Главна управа одлучила, да му се зато захвали писменим путем. Пошто је запажено да се у последње време воде акције за заштиту сталешких интереса мимо Главне управе и да те акције нису увек довољно обазриво припремљене и да се у истима не показује увек и на сваком месту потребна доследност Главна управа сматра да овакав поступак не одговара духу и основним начелима организације, те је одлучено да се одељцима и секцијама упути апел да у будуће остварење својих сталешких потреба траже преко легитимног сталешког представника — Главне управе, која ће увек по својој дужности предузимати све мере и по својим моћима настојати да се до успеха дође, а да при томе сталешки буде убедљиво репрезентован. Одлучено је да се Секцији за Моравску бановину из средстава Главне управе додели помоћ од 2000.— динара за организовање геодетске изложбе пригодом одржавања овогодишње скупштине у Нишу.

П О З И В

Удружење геометара и геодета Краљевине Југославије имаће своју главну годишњу скупштину делегата у Нишу дана 2 и 3 априла 1939 год. са следећим дневним редом:

- 1) Поздравна реч претседника.
- 2) Избор 2 скупштинска секретара и 3 оверача записника и бројача гласова.
- 3) Избор сталних скупштинских одбора на основу чл. 15 пословника.
- 4) Извештај управног одбора.
- 5) Извештај надзорног одбора.
- 6) Разрешница Главне управе.
- 7) Избор управног и надзорног одбора, као и делегата за међународну федерацију.
- 8) Саопштење листа секцијских управа.
- 9) Предлози и извештаји скупштинских одбора.
- 10) Резолуција.
- 11) Евентуалије.

Моле се секције да хитно доставе спискове чланова и имена делегата за годишњу скупштину.

Београд, 2-III-1939 год.

Секретар:

Богдан Богдановић, с. р.

За претседника:

Арсеније Поповић, с. р.

ПОЗИВ

на скупштину секције Београд.

На дан 31 марта и 1 априла 1939 год., одржаће се у Нишу редовна годишња скупштина са следећим дневним редом:

1. Поздравна реч претседника;
2. Избор два скупштинска секретара и три оверача записника;
3. Извештај Управног одбора;
4. Извештај Надзорног одбора;
5. Разрешница досадашњој управи;

6. Предлог за оснивање Секције за Моравску бановину;

7. Избор нове Управе;

8. Избор делегата за Главну годишњу скупштину;

9. Евентуалије.

Почетак скупштине у 8 часова у јутру. Скреће се пажња Одељцима да право гласа на Скупштини имају само они чланови који су уплатили чланарину тј. који нису дужни за више од шест месеци. Чланови који нису платили чланарину за-

кључно за октобар 1938 г. или ако имају дуговану чланарину из ранијих година немају право гласа са Скупштини зато нека не потписују пуномоћја.

Сваки члан може да заступа још највише три члана по пуномоћју а свако пу-

номоћје мора бити оверено од Управе Одељка.

Решењем Одељења катастра одобрено је одсуство свима члановима Удружења да би могли присуствовати годишњој скупштини.

ДЕЛЕГАЦИЈА ГЕОМЕТАРА СА НОВОГ ПРЕМЕРА

Дне 13 фебруара о. г. примио је Министар финансија г. Др. Војин Ђуричић посебну делегацију геометара са новог премера. У делегацији су били заступљени сви одељци, а у име Главне управе удружења био је I потпретседник Арсеније Поповић.

Делегација је Господину Министру предала посебну молбу у којој је изложено тешко стање геометара које резултира из радних и животних услова одређених и везаних за радове на новом премеру. У овој претставци замољен је Господин Министар да се укине Правилник о паушалном додатку за теренски рад, а да се у будуће теренски радови на новом премеру награђују по Уредби о накнади путних и селидбених трошкова, дакле да се уведе систем дневница. Исто тако је замољено да се приликом премештаја геометара на новом премеру призна право на путне и селидбене трошкове.

У својем одговору Господин Министар је подвукао важност катастарских радова и обећао да ће захтеви изнети у молби бити добро проучени и да ће се истима до највеће могућности изићи у сусрет.

Истог дана је делегација посетила и Начелника Одељења катастра и држ. добара г. Др. Звонимира Краља. Делегација је изнела неповољно стање геометара и конкретне жеље за побољшање овог стања. Г. Начелник је дао признање раду геометара на новом премеру и обећао да ће са своје стране све учинити, да се изнете жеље што скорије у котико је највише могуће уваже

ГЕОДЕТСКА ИЗЛОЖБА У НИШУ

Поводом Главне годишње скупштине Удружења геометара и геодета која ће се одржати 2 и 3 априла ове године, секција за Моравску бановину организује геодетску изложбу, на којој ће узети учешћа Одељење катастра и државних добара и друга техничка надлештва као и фирме геодетских инструмената и прибора. Верујемо да ће ово настојање нове секције наићи на повољну пажњу те привући посету колега, наших стручних кругова и јавности.

ОСНИВАЊЕ СЕКЦИЈЕ ЗА МОРАВСКУ БАНОВИНУ

Међу колегама који бораве у Моравској бановини, сада већином на новом премеру, појавила се жеља да оснују своју секцију. Поводом овога одржана је 5 фебруара о. г. конференција одељака за Моравску бановину у Нишу на којој је расправљено поред других сталешких и ово питање, па је решено да о томе на својим скуповима одлуче одељци. Дне 19 фебруара одржана је оснивачка скупштина у Нишу, на којој је за Моравску бановину основана посебна секција удружења. На скупштини изабран је следећи управни одбор: претседник: Данило Прица, потпретседник Стеван Узелац, I секретар Исмет Латифић, II секретар Момчило Ђурица, благајник Миодраг Таушановић, библиотекар Крсто Ружић, чланови управе: Стеван Ракас, Александар Чернов, Ђорђе Котур, Симо Цревар, Лазар Дајевић, Петар Јовановић Фрањо Марић, Божидар Динић и Божидар Пламенац. У надзорни одбор изабрани су Миленковић Ђорђе, Сирбубало Хусеин и Влаховић Велимир. Секција има своје седиште у Нишу.

СКУПШТИНА СЕКЦИЈЕ ЗА ВАРДАРСКУ БАНОВИНУ — СКОПЈЕ

Удружење геометара и геодета, секција за Вардарску бановину, одржала је своју редовну скупштину дана 12 и 13 фебруара 1939 год. у сали Трговачко-Индустријске коморе у Скопљу.

Скупштину је отворио колега Рихард Бауер тачно у десет часова пре подне кратким поздравним говором, у коме је позвао све колеге да у раду за интерес наше струке и сталежа буду сви сложни. На скупштини су узели учешћа

сви чланови ове секције, како они који живе у Скопљу, тако и они са новог премера у Тетову и из катастарских управа у Охриду, Битољу, Прилепу и Струмици.

Затим је прочитан извештај Управног одбора из кога се може констатовати једино да је број чланова у току 1938 год. повећан. После кратке дискусије извештај Управног одбора, као и извештај Надзорног одбора, и извештај بلاгајне скупштине је примила, после чега је старој Управи дата разрешница.

Пошто је дата разрешница старој Управи, једногласно је скупштина на предлог колеге Бауера, решила да седиште секције буде у Скопљу, као економском и културном центру Вардарске бановине. После овога настала је дискусија о начину избора нове управе.

Скупштина је решила, сходно правилима нашег Удружења, да се избор изврши тајним гласањем, што је и учињено па је изабрана следећа управа секције: Претседник — Дејан Трбовић; Потпретседник — Стевовић Видак; Секретар — Јован Тољевић; Благајник — Далибор Ходовски.

Управни одбор: Гајић Милош, Колесар Владимир, Тоскић Стеван, Аким Миљанић, Парнаријевић Димитрије.

Надзорни одбор: Ђурчић Живојин, Пенчић Чедомир, Поповић Душан; заменици: Биљарац, Фрањо Лишка, Андрејевић Јован.

Делегати секције при Главној управи: Далипагић Цемал и Божидар Антолковић.

За делегате за главну годишњу скупштину, која ће се одржати у Нишу изабрани су: Скопље — Гајић Милош и Батак Милован, Тетово — Пенчић Чедомир и Тасић Стеван, Битољ — Мулабдић Цемаљ.

По избору нове Управе нови претседник колега Трбовић Дејан у име целе управе захваљује на избору и нарочито наглашава, да исход свих настојања у погледу заштите нашег staleжа зависиће у многоме и од тога да ли ће мо бити једнодушни у манифестацији наше свести за опште добро.

Највећи део времена скупштина је посветила дискусији по свима staleшким питањима, која дубоко задире у живот и интересе свих геометара и геодета.

Скупштина је констатовала да геометри и геодети представљају, у данашњем друштвеном животу, један од најважнијих фактора, како у погледу санирања фискалних државних интереса, тако и у погледу техничког напретка и изградње наше државе. Они су понели највећи терет на својим леђима и од њих се тражи огроман напор у духовном и физичком погледу, јер су они ти који треба да у целој земљи изврше детаљни катастарски премер, који треба да послужи не само у пореске сврхе, већ и као база за све друге техничке радове, који се изводе у земљи. Али и ако су геометри и геодети овако важан чинилац и ако испуњавају са успехом свој задатак, на првом месту као стручњаци, констатовало се је да они живе и обављају своје послове под врло тешким условима.

Изложени су најгорим елементарним непогодама, приморани су да раде од зоре до мрака, лишени сваке везе са стварним животом — по селима и забаченим засеоцима тако да немају могућности да остваре своје виталне потребе — потребе културног човека, а то је да посвете макар и најмањи део времена свом духовном и породичном животу.

Затим, скупштина је утврдила да геометарски и геодетски позив није у довољној мери заштићен, а на штету саме струке и угледа, јер има велики број псеудо-геометара, који се несметано називају геометрима и обављају геометарско-геодетске радове. У овоме се отишло чак и дотле да се лица без законом предвиђених квалификација — постављају за чиновничке приправнике као геометри. Ови псеудо-геометри најчешће имају само по неколико разреда гимназије, а њихова стручна спрема у најбољим случајевима је шесто-месечни курс.

Да би се горе изнето стање поправило и да би удружење одговорило свом задатку, скупштина је једногласно донела следећу

РЕЗОЛУЦИЈУ:

- 1) Главна Управа има најенергичније настојати како у циљу побољшања рада и живота геометара, тако и у циљу заштите угледа и интереса наше струке.
- 2) Да се паушални додатак за теренски рад замени дневницама, како је то код свих осталих министарстава.
- 3) Да се у смислу Закона о организацији финансијске службе призна право на путне и селидбене трошкове, пошто су геометри на новом премеру постављени као службеници Одељења Катастра и Држ. Добара, па као такви имају право и на први разред купоће.
- 4) Да се питање унапређења регулише сходно интересима геометара тј. да се унапређење врши чим се зато стекне право.

5) Сваки геометар треба да проведе извесан број година на новом катастарском премеру, пре него ли се премести у Катастарску управу, а не да се одмах после школе постављају у управима.

6) Како је теренска служба геометара везана са великим физичким и духовним напорима, треба геометрима на новом премеру да се теренска служба са педесет од сто више призна приликом урачунавања за пензију.

7) Да геометри на новом премеру имају право користити један радни дан у месецу ради набавке намирница, пошто се практикује да се плата издаје недељом, када радње морају бити затворене.

8) Да геометри на новом премеру могу користити годишњи одмор у свако доба године.

9) Да се радницима повећа надница од 15 на 25 дин. или призна месечна награда од 450 дин., с обзиром да је радна снага поскупила.

10) Да се старешинама да могућност давања отсуства од 3 дана без одсбрења Одељења.

11) Потребна је допуна и измена члана 35 тачке 4 уредбе 1100 од 1932 год. с тим да могу стећи право у смислу овог члана геометри и геодети запослени код Градских општина, Бановина, Министарства пољопривреде, Министарства шума и код приватних предузећа, а који обављају геометарско-геодетске радове. Осим тога да се рок од петнаест година смањи на десет.

12) Да Главна управа преко надлежних неодложно издејствује да се код градских општина и у осталим надлештвима за геометарско-геодетске радове запосле само лица са прописаним квалификацијама.

13) Да Главна управа код Одељења Кат. и Држ. Добра предузме потребне мере, да се лицима, која немају диплому геометра и геодета, не дозволи полагање држ. стручног испита.

Осим овога на овој скупштини, колега Андрејевић Јован из Тетова одржао је врло популарно и успело предавање о теми „Графичка метога снимања“.

У 13 часова 13 II 1939 год. претседник колега Дејан Трбовић закључио је скупштину.

СКУПШТИНА СЕКЦИЈЕ НОВИ САД

Секција нашег удружења за Дунавску бановину одржала је своју годишњу скупштину на дан 19-II-1939 год. у просторијама Соколског „Спомен дома“ у 9 сати пре подне.

Претседник Инж. Алберт Прохаска, поздравља чланове и захваљује им се на лепом одзиву.

Пошто су изабрана два записничара и три оверовљача записника прочитао је свој извештај секретар Грђић Драгутин који гласи:

Прошла година прошла је у главном у затишју, јер на дневном реду није било нарочито актуелних проблема. Секција се углавном ограничила на своје текуће послове и на сарадњу са Главном управом у духу резолуције прошле годишње скупштине. Настојања Главне управе су била у главном ограничена на укидање паушалног додатка за теренски рад за колеге на новом премеру.

Та акција је скоро довела до заједничког иступа геометара, односно делегата из свих одељака удружења које је г. Министар финансија примио, а која је делегација поднела предлог о укидању паушала, за признање права на дневнице и по уредби о путним и селидбеним трошковима право на путне трошкове приликом премештаја.

Ова секција је настојала да прикупи у чланство све квалификоване раднике на геометарском пољу. Секција сада броји 75 чланова од којих 14 новоуписаних у овој години и 1 почасни претседник. Секција има два одељка и то један у Суботици и један у Петровграду. Одељци у потпуној хармонији сарађују са секцијом.

И ако није још уродила плодом акција ове секције за подизање одморихта на Венцу у Фрушкој Гори он ипак неће изостати. Одбор је проучио све поједине случајеве, који су се указали као згодни за остварење ове акције, али се до данас није одлучио ни за једну комбинацију. Систематски се ради на прикупљању материјалних средстава и чим она буду обезбеђена свакако да ни успех неће изостати.

Секција је прошле године покренула инсталирање компаратора у Новом Саду, али је рад био ограничен на тражење места. За погодно место чека се на довршење зграде нове Банске управе пошто ће, сви су изгледи, ту бити најпогодније место, лак приступ, а можда и стручни надзор.

Након тога поднео је извештај благајник Томовић Никола, из којег се види да су по благајничкој књизи износили приходи Дин. 26.202.95; расходи Дин. 11.016.40 тако да остаје салдо Дин. 15.186.55. Приходи секције су износили Дин. 10.763.95 а приходи Одморишта Дин. 13.939.—. Расходи секције су износили Дин. 9.308.40 и расходи одморишта Дин. 208.—

Пошто је књижничар Пивк Леополд поднео извештај и сви извештаји примљени дата је разрешница старој управи.

После одмора од 10 минута изабрана је поново стара управа са попуном упражњених места и то: Претседник Инж. Алберт Прохаска, потпретседник Живанчевић Будимир и Мразовац Тома. Секретари Грђић Драгутин и Антуновић Антун. Благајник Томовић Никола. Књижничар Пивк Леополд. Чланови одбора Јонке Карло, Кужник Мате, Терзић Хусеин, Инж. Штрас Леополд, Графенауер Здравко и Којовић Милан. Надзорни одбор: Влаховић Радисав, Пин Паја и Инж. Шумахер Александар. Делегати при Главној управи Живанчевић Будимир и Којовић Милан.

Да би делегати на Главној скупштини једнодушно заступали ову секцију предложен је текст резолуције на основу које треба да делегати поднесу предлоге у Нишу Главној годишњој скупштини.

Након дискусије по предложеном пројекту резолуције стављено је управи у дужност да све усвојене примедбе узме у обзир и састави дефинитиван текст предлога за Главну скупштину у Нишу.

IZVEŠTAJ

Sa glavne godišnje skupštine udruženja geometara i geodeta u Zagrebu održane 26-II o. g. u prostorijama gostione „Triglav“. Skupštinu otvara najstariji prisutni član i raniji predsjednik sekcije gosp. Kopač Vojislav ovl. civ. geom. iz Zgba, koji kraćim pozdravnim govorom pozdravlja prisutne i izaslanika Upravne vlasti. Zatim izlaže prilike i raniji rad ove sekcije, objasnivši ujedno kako je sekcija prije dvije godine silom prilika prestala sa radom.

G. Figenwald čita kratki izveštaj bivšeg sekretara pošto isti nije u mogućnosti da prisustvuje skupštini te je spise i knjige predao izveštitelju (Figenwaldu). U trećoj tački dnevnoga reda kolega Custović bivši blagajnik, podnosi izveštaj o stanju blagajne i moli, da mu se pregledaju knjige i računi i da ga se razreši dužnosti.

Skupština određuje dva člana za pregled blagajne i računa, a zatim nakon kraće debate između kolega Kopača, Figenwalda Falatova usvaja blagajnički izveštaj i razrešava ga dužnosti. U vezi sa izborom nove uprave prema 5 tač. dnevnoga reda i razvija se živa debata u kojoj učestvuju svi prisutni, te se konačno sporazumjevaju u tom, da svi žele i teže za tim, da ova sekcija oživi i započne sa radom. Pristupa se izboru nove uprave, kolega Vukovojac predlaže listu, koja se na traženje kol. Falatova mijenja utoliko, da se za blagajnika primi Lalić Mika, a na traženje kolege Kopača, da se za tajnika primi Vukovojac, što prisutni usvajaju bez ikakve daljne debate. Tako je izabrana sledeća nova uprava sekcije Zagreb: Predsjednik Kopač Vojislav, civ. geom. Zagreb; potpreds. Falatov Ivan, kat. geom. Cakovec; potpreds. Vidnjević Krsto, gradski geometar; tajnik Vukovojac Danilo, gradski geometar; tajnik Jagarinec Stanko, gradski geometar; blagajnik Lalić Mika. kat. geom. svi iz Zagreba; odbornici Rukavina Petar, Jeršić Slavko, Mikielić Antun Zagreb, Jakšić Radimir, Varaždin. Nadzorni odbor: Vrbanić Savo, kat. geom.; Čubranić Vlatko, civ. geom.; Custović Safet, gradski viši geom. svi iz Zagreba. Potom nova uprava preuzima dužnost i pristupa se izboru delegata za kongres u Nišu, te su izabrana slijedeća lica: Falatov, Jakšić, Čubranić, Kopač, Vrbanić i Vukovojac. U event. kao poslednjoj tač. dnevnoga reda, skupština stavlja u dužnost upravnom odboru da poduzme što širu i jaču akciju za upis novih članova i da se obavi revizija u vezi sa svima bivšim članovima sekcije, zatim da spremi materijal za kongres u Nišu.

I Odborska sjednica zakazana je za 4/IIj 1939 u 6 sati pos. p.

LETNI OBČNI ZBOR SEKCIJE LJUBLJANA se je vršil 8 januarja t. 1.

Predsednik, tov. Senčar, naglašava, da je sekcija preživela svojo kritično dobo, ko ji je bil ogrožen obstoj radi majhnega števila članstva. Tovariši, ki prihajajo v Slovenijo iz nove meritve, počasi vendar pa sigurno večajo naše vrste. Nadalje med drugim omenja znano prepoved mestnega poglavarstva v Ljubljani, po kateri geometri in geodeti ne bi smeli samostojno izvrševati stavbno parcelacijskih načrtov. Ta prepoved je od finančnega ministrstva ukinjena. Sekcija je s tem upravičila potrebo svojego obstoja, geometrom in geodetom pa je popravljena krivica.

Tajnik tov. Regally poroča o poslanih in prejetih dopisih. Upravni odbor sekcije se je sestal na 7 sejah, katerih so se udeleževali tudi člani.

Blagajnik tov. Bernik ni z blagajno, kakor pač vsi blagajniki, nič kaj zadovoljen. V tožambo pa pove, da bo sekcija le krila izdatke napram Glavni upravi.

Tov. Lorber da razrešnico staremu odboru s pohvalo.

Nov odbor je enoglasno izvoljen takole: Predsednik tov. Senčar Jože, tajnik tov. Vuga Janez, blagajnik tov. Bernik Sreče, odbornik tov. Breskvar Janez, v nadzorni odbor tov. Lorber Miro, za člana glavne uprave in delegata glavne skupščine v Niš pa predsednik tov. Senčar.

Ponovno izvoljeni tov. predsednik upozarja na naloge, ki jih bo moral izvršiti odbor v prihodnjem letu in prosi pomoči od vsega članstva.

Prí slučajnostih se je govorilo o novi meritvi Ljubljane. Odbor je od magistrata poučen, da se ta meritve v letošnjem poletju ne bo vršila. V poštevek pride moguče drugo leto. Tekom letošnjega poletja se bo izvršilo zamejčenje.

Tovarišem, ki so uslužbeni na katastrskih upravah se godi krivica. Od njih se zahteva prekomerno nadurno delo, ne da bi bili za to nagrajani, kar je še slabše kot pavšalni sistem, ki da za trud vsaj neko nagrado. Najbolj žalostni so pa primeri, da geometer tekem poletja ne gre na teren in da se ga uporablja kot strokovnega naobraženca za čisto pisarniška dela. Sekcija se bo potrudila s posredovanjem na merodajnih mestih, da se popravi to nevzdržno stanje.

Med drugim je bilo tudi sklenjeno, da se ponovno apelira na tovariše, ljubljanske absolvente na novem premeru, da stopijo v našo sekcijo. Z njihovim vstopom bi bil obstoj naše sekcije krepkejši, obenem pa imamo evidenco za izpopolnitev event. raspisanih mest v dravski banovini. Občni zbor je trajal 3 ure.

КРАТАК ПРЕГЛЕД РАДА КЛУБА ГЕОДЕСКИХ ИНЖЕЊЕРА

Клуб Геодеских инжењера почео је свој рад у 1927 години. Правила су потврђена под 14-XII-1927 године, која, са мањим изменама, и данас вреде.

Клуб је агилно радио једно извесно време, па је имао прекид, али је обновљен у току 1936 године.

Оснивачи обновљеног клуба су колеге инжењери: Драгомир М. Андоновић, Петар Љ. Милићевић, Драгомир Бошковић, Чедомир Р. Цветковић, Милутин Ђорђевић, Завиша Поповић, Тома Живановић и Миодраг Хаџи-Видојковић.

Данас Клуб броји 30 чланова. Од њих су 21 редовни чланови, један је почасни члан, један је дописни члан и 7 су помоћни чланови.

Клуб је радио по т. зв. сталешким питањима и по стручним питањима.

По сталешким питањима стало се на гледиште, да се енергично тражи, да се не само материјалан, него и моралан положај инжењера у друштву тако што пре исправи, да се инжењерима, према тешком послу и значајној одговорности, да специјална награда, као и одговарајући ранг, а не као до сада!

Ово зато, што основни и битни услови савремене државе и народа императивно налажу да принципи независности и сталности буду у потпуности и Законом обезбеђени. Ово је све потребно за успешно вршење инжењерских функција и одржавању угледа, који инжењеру, по деликатном позиву припадају.

По стручним питањима Клуб је одвојио четири питања, за која се изванредно залагао. То су следећа:

- 1) „Катастар и грунтовица“ једно надлештво,
- 2) Примена фотограметрије (аеро-фотограметрије),
- 3) Увођење „Етажне својине“ и
- 4) Заштита титуле и делокруг Геодеских инжењера.

Остала питања по којима се Клуб ангажовао јесу:

- 1) Закон о катастру земљишта,
- 2) Закон о геометарским коморама и
- 3) Правилник Министарства грађевина за регулацију вароши.

Извршена је деоба:

- 1) Геодезија у целом пространству и
- 2) Геодеска пракса.

Клуб се залагао за:

- 1) Уједначавања професионалних конвенција,
- 2) поправку у методама и инструментима за мерење,
- 3) организацију Геодеско-геометарске наставе и
- 4) уређивање односа геометра и непокретне својине.

Нарочита је пажња обраћена на: „Дужности инжењера наших и страних по новом Закону о овлашћеним инжењерима“.

Клуб је примио гледиште, да се препоручи есперанто (међународни језик), ради лаког споразумевања на међународним скуповима.

Особита је пажња обрађена на доношењу Закона о комасацији земљишта. Исто тако Клуб се много залагао за питање увођења т зв. „Етажне својине“.

На основу изложеног лако се констатује, да је Клуб радио на свима оним питањима која су му постављена чланом 2 његовог Правилника, у коме је члану предвиђен задатак овога Клуба.

Седиште Клуба стално је у Београду

Чланови Клуба држали су седнице, конференције, реферате, предавања, што је све, више пута и у јавности, преко дневних, или којих других листова, објављивано

По свима питањима, која год су се појавила, у вези са нашом струком, било то у јавности, или при званичним установама, Клуб је увек сарађивао, давао је своја мишљења, износио је своје погледе, предлагао је решења и заузимао се, на разне начине, да се ниво Геодеске струке и науке подигне на што завиднију висину.

Нека овај кратак извештај буде хвала онима који су се залагали за напредак наше струке, а нека уједно, буде потстрек и свима онима који су намерни да то тек чине.

Инж. Миодраг Ј. Хаџи Видојковић

СКУПШТИНА ЗАДРУГЕ ГЕОМЕТАРА

Редовна год. скупштина Задруге геометара за штедњу и кредит Земун-Београд, одржана је на дан 5 марта 1939 у згради Одељења катастра и држ. добара — Адмирала Гепрата 68. Скупштина заказана у 9 ч. почела је у 10 ч. у смислу чл. 40 Правила.

На предлог Арсенија Поповића, п. претседника Задруге, изабран је за претседника скупштине г. Живанчевић Будимир, који поздравља скупштину те се захваљује Управном и Надзорном одбору на плодном раду у овој години.

На предлог Поповића А., изабрани су за скуп. секретаре Радић Лука и Рудл Зора, а за овераче записника Радусиновић Благота, Мијатовић Милован и Леви Мориц.

П. претседник Задруге Арсеније Поповић чита извештај Управног одбора о раду и стању Задруге, из којег доносимо следеће:

Господо задругари, Девета пословна 1938, за коју подносимо овај извештај о стању и раду Задруге, нормално се је развијала и донела је повољне резултате по свима гранама задружне делатности. Видно се истичу у тој години два момента: прво што је Задруга постала власник непокретности — градилишта у Београду, а друго што је њезина чиста добит у сталном порасту први пут прешла шестоцифрени број, сто хиљада динара.

Задруга је по броју чланова и средствима са којима располаже доста јака, али ипак осећа потребу за још већим удруживањем, бољом сарадњом и задругарском свешћу.

Најбољу претставу о повећању укупног обрта, главнице и сопствених средстава, даје задругарима следећи преглед стања главних рачуна нашег књиговодства по годишњим билансима, изражен у округлим цифрама. (Види табелу).

КРЕТАЊЕ ЧЛАНОВА — Прошлогодишња скупштина затекла је активних чланова 876. Од тада па до 31. XII. 1938 приновљено је 31. Свега: 907.

Из Задруге је у току 1938 иступило и брисано по чл. 7 и 11 задружних Правила 23. Стање чланова: 884.

Брисаним члановима исплаћени су удели, или су истим покривени њихови доспели зајмови. Док поједици чланови иступају да би подигли уделе или њима регулисали своје обавезе, дотле се опет у задругарство поново враћају они, који су једном били изашли. Констатујемо, да се тиме, што се чланови поново враћају у Задругу, доказује њезина корисност и значај за геометарску струку.

По питању враћања у чланство брисаних чланова Управни одбор би желео да годишња скупштина донесе закључак, да ли ће се они који су једном из Задруге изашли, поново примати у чланство или не. Није задругарски кад се због ситне личне користи напушта Задруга и тиме слаби њезина обртна главница, па се поново тражи упис кад то лична потреба појединаца захтева. Прираштај нових чланова веома је важан и потребан нашем задругарству, па у том смислу Управни одбор апелује и моли задругаре да утичу на своје колеге, да се упишу и они, који то досад нису учинили.

УДЕЛИ — На крају пословне 1938 године салдирани удели износе Дин. 1,277.537.— према 1,151.752.50 колико су износили на дан закључка прошле године. По одбитку Дин. 51.469.— колико смо у смислу чл. 9 и 14 задружних Правила вратили оним члановима, који су уделе отказали или са њима покрили њихове доспеле зајмове, ипак смо за Дин. 125.784.50 већи од прошлогодишњег износа. Мада удели већином стагнирају, могао би се очекивати већи прилив од чланова који су са уделитема у заостатку. Апелујемо на оне, који не удовољавају примљеним обавезама, да обнове уплату, како би задржали право на даље чланство и на досад уплаћене уделе.

И овога пута истичемо да су удели најважнији део задружне обртне главнице и да је без те главнице искључено свако правилно пословање и постизавање задаче која се од Задруге очекује. Молимо задругаре, да то имају у виду и да од Задруге не траже да се уделитема покрива њихов дуг, како се не би смањивала обртна главница на уштрб задружне делатности и њеног просперитета.

ФОНДОВИ — Сви фондови са дотацијама распоређеним на крају овог извештаја износиће укупно Динара 437.118.48 у колико скупштина усвоји предлог Управног одбора. Ово су сопствена сретства Задруге. Посебно сваки за себе са дотацијама које се фондовима додељују из чисте добити за 1938, износиће и то:

1) **Резервни фонд** Дин. 80.045.— према 65.693.— колико је прошле године са дотацијама имао. Овај фонд повећан је из уписине са 980.— динара и чисте добити са 13.372.— што укупно повећање износи Дин. 14.352.— Других примања и издавања није имао у току пословне 1938 године.

2) **Фонд за подизање геометарског дома** износиће Дин. 202.803.— према 172.015.50 колико је имао прошле године. Из овог фонда је у пословној 1938 години издато Дин. 50.000.— за плац који је Задруга купила за подизање геометарског дома у Београду и динара 4.737.— за преносну таксу и друге трошкове. Укупни издатак фонда од динара 54.737.— покривен је са непокретним имањем Задруге на тај начин, што је тај износ одобрен рачуну Фонда за подизање геометарског дома, на терет рачуна непокретности истог фонда.

3) **Фонд за међусобно помагање „А“** износиће 96.277.73 динара према 70.315.12 колико је прошле године износио. Овај фонд порастао је за динара 25.962.61 а из њега у пословној 1938 години није ништа издавано. Већ неколико последњих година не чине се никакви издаци из тог фонда, пошто он служи за покриве осигурања у случају смрти, на које има право сваки задругар, кад уплати шест удела. Ово је једна велика обавеза Задруге, па је о њој Управни одбор водио нарочиту бригу.

4) **Фонд за међусобно помагање „Б“** износиће 57.992.23 динара према 46.290.23 колико је прошле године износио. Овај фонд већи је за 11.702.— динара, него што је био прошле године. Из њега је у пословној 1938 години издато члановима Задруге 12.700.— динара на име помоћи, кад су се нашли у тешким приликама због болести.

РАЧУН НЕПОКРЕТНОСТИ ФОНДА ЗА ПОДИЗАЊЕ ГЕОМЕТАРСКОГ ДОМА — Овај рачун по одлуци Управног одбора од 6. XII. 1938 отворен је у Главној књизи и на њему је исказана куповна вредност непокретности чији је сопственик Задруга. То имање, које се налази у Београду у новоотвореној улици, која веже Гепратову и Немањину са преносним таксама и трошковима коштало је Задругу динара 54.737.— колико је на рачуну показано. Према томе, рачун на крају године показује износ од динара 54.737.— у непокретности.

УЛОЗИ НА ШТЕДЊУ — Улози још увек слабо напредују, мада их Задруга укамањује са 5%. Упозоримо задругаре да могу са поверењем свој новац улагати код Задруге, пошто су ти улози загарантовани још и тиме што Задруга поред својих сопствених новчаних сретстава има и непокретно имање. Познато је да сваки задругар јамчи по Правилима за обавезе Задруге у износу двоструког збира својих удела. Према томе је гаранција за улоге вишеструка и фундирана.

На крају пословне 1938 године улози на штедњу били су 85.080.— динара према 71.557.50 колико су износили на дан прошлогодишњег закључка. У целој пословној години било је уплаћено 133.769.— динара из које суме је враћено улагачима 48.689.— динара. Као што се види, одзив улагача је слаб, али ипак очекујемо да ће се појавити више штедиша и да ће они првенствено улагати у своју Задругу.

ЗАЈМОВИ: МЕНИЧНИ И ПРИВРЕМЕНИ — Прошла пословна 1937 година оставила је ненаплаћених зајмова у меницама . . . дин. 1,175.448.01
У току пословне 1938 издато је . . . „ 1,079.700.— 2,255.148.01
а за исто време наплаћено је . . . 754.829.83
Остало је на дугу 31. XII. 1938 у меницама дин. 1,500.318.18

По привременим признаницама дуг се је знатно смањио и на крају пословне 1938 године износи динара 17.145.— Просечно на једног члана дуг износи динара 1.716.58.

Чувајући своју ликвидност Задруга се није задуживала, али је ипак успевала да подмири сва оправдана тражења својих чланова. Са резервом код државне хипотекарне банке од 222.251.— динара, која није пласирана у зајмове, дочекали смо нову пословну годину.

Доспеле менице уз наплату камата или уз делимичну отплату главнице пролонгиране су. У смислу чл. 14 задружних Правила, а на основу одлуке Управног одбора од 6. XI. 1938 ликвидан је менични зајам дужника означених у тој одлуци из њихових удела и из удела њихових жираната. Оригиначне менице са потврдом колико је и од којег члана наплаћено, враћене су дотичним жирантима ради регреса.

Дато је Задругином адвокату по списку пет меница ради протеста и наплате, јер дотични дужници нису били вољни да дуг регулишу. По тим меницама нису била донесена решења у 1938 години. Других судских или административних забрана у току 1938 пословне године није било.

Отплата меничних зајмова није задовољавајућа. Надамо се да ће дужници у 1939 са доспелим отплатама бити уреднији него што су били у прошлој години.

Неуредне отплате повлаче стављање судских или административних забрана на плате дужника и жираната и изазивају трошкове, а осим тога и брисање из чланства по наплати дуга. У интересу је самих дужника, да свој дуг сами у одређеним роковима отплаћују, јер је дужност Управног одбора по тач. 19 чл. 24 Правила да благовремено подноси тужбе против рђавих платиша.

ТРОШКОВИ — Укупни трошкови за целу пословну 1938 годину износе динара 20.969.38 док су у прошлој години износили 27.932.77. Према томе, трошкови су мањи за динара 6.963.39 Смањивање је делом дошло услед тога што у пословној 1938 години нисмо стављали административне забране, на због тога нисмо плаћали ни таксе. Осим тога, у 1938 години наплатили смо један део трошкова које смо учинили у прошлој 1937 години по административним забранама.

У току пословне 1938 године добивено је за покриће трошкова дин. 6.660.17.

Детаљан извод трошкова предлажемо скупштини на увиђај.

ЧИСТА ДОБИТ — По рачуну губитка и добитка за пословну 1938 годину чиста добит износи динара 100.877.61.

Управни одбор предлаже да се ова добит подели овако:

У смислу чл. 17 и 18 задружних Правила:

I. На име дотације по 10%:

Резервном фонду	10.088.—	
Фонду за геометарски дом	10.088.—	
Фонду за међусобно помагање „А“	10.088.—	
Фонду за међусобно помагање „Б“	10.088.—	40.352.—

II. 5% на име камата на оне износе фондова који су затечени на дан I. I. 1938 са дотацијама за 1937:

Резервном фонду	3.284.—	
Фонду за геометарски дом	8.600.—	
Фонду за међусобно помагање „А“	3.515.—	
Фонду за међусобно помагање „Б“	2.314.—	17.713.—

III. На камате на уделе оним члановима Задруге чији су удели на дан I. I. 1938

износили више од 1.800.— дин. и то само на вишак преко 1.800.— уплаћених динара, сходно одлуци годишње скупштине од 11. III. 1934. што према особенем списку износи укупно	3.453.—	61.518.—
--	---------	----------

Остаје на располагање скупштини динара 39.359.61

IV. Управни одбор предлаже да се из ове суме подели:

Фонду за подизање геометар. дома	12.000.—	
Фонду за међусобно помагање „А“	12.359.61	
Фонду за међусобно помагање „Б“	12.000.—	
Биланчевина књиговођи за израду биланса по сагласној одлуци Управног и Надзорног одбора	3.000.—	39.359.61

ЗАКЉУЧАК — Увиђајући да се наша Задруга налази још увек у стању развоја и да јој је потребно јачање, чланови Управног и Надзорног одбора не траже никакву награду за свој рад.

Задруга није имала никаквих издатака за кирију благодарећи томе што њена пословница ужива гостопримство Министарства финансија.

Захваљујемо се нашим повереницима нарочито шефовима Катастарских секција, који су нас у пословима око прикупљања удела и наплате зајмова сведорно помагали. Желели би да им то захвалност изрази скупштина.

Управни одбор моли скупштину да изводи примити овај извештај о раду у прошлој години са билансом и да му изводи дати разрешницу за рад и рачуне у 1938 години. Примањем извештаја не мора бити уважен предлог о подели чисте добити под IV. пошто је то засебна тачка дневног реда.

Претседник Управног одбора г. Др. Звонимир Краљ, дао је следећу допуну извештају о раду:

Господо задругари! Задруга геометара за штедњу и кредит чедо је Удружења геометара и геодета Краљевине Југославије, можда његов најлепши цвет и најбољи плод. Пре 10 година на главној годишњој скупштини Удружења, дне 17 марта 1929 г., дат је у Новом Саду мандат Главној управи да изврши све радове око оснивања Задруге. У својству потпретседника Главне управе руководио сам тим радовима, а кад су била израђена и надлежно одобрена правила, сазвао сам на дан 8 децембра 1929 г. скупштину за конституисање на којој су правила примљена и тиме задруга основана.

Постоји нарочити разлог да се данас сетимо оснивања Задруге. Јер тада смо као неки крајњи циљ и напор изразили жељу — као што се види из тадањег скупштинског записника — да удружени геометри уплатом удела скупе главницу од два милиона динара, како би она, укамаћивана бар са 5%, давала чисту добит од 100.000 динара за опште унапређење материјалнога стања геометара. Дословно у записнику стоји: „Ове су цифре за сада само идеал, али нису ни фантастичне ни немогуће“.

После девет година опстанка Задруге, ми смо тај идеал постигли и пре-стигли. Кад нашој обртној главници од 1,800.000 динара додамо стварну вредност градилишта, онда главница задруге прелази два милиона, а као што биланс до-казује, и чиста добит изнела је за прошлу пословну годину Динара 100.000.

Требало је пуних девет година, да дођемо до оног резултата који бисмо били постигли већ након прве године, да су се узадружили сви геометри уплативши своје уделе. Један од фактора овога успеха је према томе — време, а други су фактори деловања Управе, повереника и појединих задругара. Основно је правило Управе било да ради за част, тј. бесплатно. Она је исходила гостопримство Министарства финансија за своје канцеларије, тако да није плаћала кирију, није набављала инвентар. Задругари су се на скупштини 1934 године одрекли ка-мата на своје уделе, а дата им је рекомпенсација у виду права осигурања за слу-чај смрти. Не смео пустити из вида прилоге које је у виду поклона Задруга добила са геометарских приредаба за подизање свога дома, као и лепи поклон, који је Министар финансија дао Задрузи продајом градилишта у Београду по по-годној цени.

Уверавам Вас, господо задругари, да без таквог рада Управе и без разу-мевања чланова не бисмо могли бележити ни данас овај успех с којим се поносимо. Само је истрајно и упорно држање правца могло да доведе до истакнутог циља.

Извршио сам мандат који сам примио пре десет година и испунио реч коју сам дао пре 9 година, јер од постанка Задруге био сам по Вашем поверењу на челу Управног одбора Задруга је данас толико јака установа да може живети самосталним животом а једино је могу упропастити неразумна политика и груба немарност.

Код роцења ових годишњица сматрао сам потребним да евоцирам мо-менат оснивања и да још једанпут изложим принципе по којима је она била до сада вођена. Дајући разрешницу досадањем Управном одбору Ви ћете, господо задругари, тиме дати и разрешницу за изложуену моју моралну обавезу, коју сам преузео спрам струке пре једног деценија, премда сте вероватно и заборавили да она постоји.

Ваше досадање поверење остаће ми драгоцена успомена живота. Оно ми је давало снагу у свим бригаама и напорима око послова Задруге. Нека Задруга истакне себи нове, светле и велике задатке и нека их с успехом постигне и заврши. Извештај Надзорног одбора Задруге прочитао је г. Мартинић Славко

Скупштина је једногласно примила извештаје Управног и Надзорног одбора.

Претседник Управног одбора предлаже, да се тачка 7 дневног реда пребаца иза тачке 9 дневног реда, што скупштина једногласно прима.

Следио је нато избор чланова Управног и Надзорног одбора. Задругар Леви Мориц предлаже следећу листу: Управни одбор — Др. Звонимир Краљ, Инж. Илија Живковић, Лука Радић, Винко Пркић, Богдан Богдановић, Милован Миловановић и Арсеније Поповић. Заменици — Николић Радован, Мишевић Петар, Васиљевић Раде, Попевић Аспарух, Рудл Зоран, Осипов Александар и Ушовић Новак. Надзорни одбор — Вавра Јосип, Јагер Лука, Ример Марко, Далипагић Џемал и Леви Мориц. — Заменици — Бешић Драгутин, Деполо Бруно, Милован Мијатовић, Мухин Иван и Тодоровић Василија. Скупштина је аklamацијом примила предложено листу.

Г. Др. Звонимир Краљ се захваљује на избор у име Управног и Надзорног одбора.

Прелази се на решење предлога о подели чисте добити из тачке IV извештаја Управног одбора.

Претседник Др. Краљ Звонимир предлаже да се заједно са овом тачком узме у претрес и предлог Леви Морица и задругара из секције Јагодина, што се усваја. Задругар Мориц Леви чита свој предлог правилника потпорног фонда при задрузи геометара, који је раније достављен колегама штампан у посебној свесци.

Претседник скупштине предлаже, да задругар Миленовић Милутин да објашњење по своме предлогу о измени фонда Б Правилника. Он предлаже, да се сви фондови споје у „Фонд за помагање“.

Претседник Задруге објашњава, зашто постоји фонд Б. Он је основан зато, да се не би мењала Правила, пошто је већ постојао фонд А. Наглашава, да предлог задругара Леви-а Морица повлачи за собом промену Правила Задруге. Зато предлаже, да се исти проучи и по њему донесе решење на идућој скупштини.

Задругар Поповић Арсеније предлаже, да се отвори један текући рачун за помоћ, тако да се ипак нешто уради прије промјене Правила тј. да се не чека до идуће скупштине. Поповић чита стој предлог. Задругар Латифић мисли да ови предлози неће успјети иако их он одобрава у начелу, али материјално оптерећење колега задругара је и онако велико. Задругар Леви Мориц критикује мишљење Латифића, јер не налази да су задругари баш оптерећени и да камата од 1800.— дина, које би евентуално тражили, да нас то исто тако не би растеретило.

Задругар Панић Божидар каже, да је предлог Леви Морица идеалан, али неостварљив.

Задругар Урош Крговић налази да је идеја Морица Левна и Латифића у суштини иста, али да се они моментално нису разумјели. Слаже се са предлогом Управе, да се оснује текући рачун за припомоћ. Задругар Ружић Саво потпомаже предлог Морица Леви-а и предлаже да се усвоји предлог Управног одбора о оснивању текућег рачуна за припомоћ, само да је рок од 20 година превелик.

У дискусији узимају учешћа Миленовић, Гајић Милош, Латифић.

Богдан Богдановић каже, да треба наћи пута, да се сузбије болест, али да је то ван делокруга Задруге. Тражи конкретне предлоге.

Далипагић Џемал предлаже, да се на идућој скупштини изврши измјена Правила и да се оснује један јединствени фонд за помагање.

Леви предлаже да Управни одбор пошаље упит члановима, да ли пристају да буду чланови Потпорног фонда, с тиме да уплаћују 20.— дина. мјесечно за једну годину. Од уплаћеног новца ништа се не смије издавати, него ће се видјети на идућој скупштини, да ли може да се оствари предлог Левија Морица.

Претседник Задруге Др. Звонимир Краљ предлаже да скупштина реши:

1) да се оним задругарима, који имају потпуно уплаћене уделе за пословну 1938 год. исплате камате од 50.— дина. с тиме, да они по тој исплати губе право по тач. II чл. 1 Правила фонда за помагање од 11 III 1934. Они пак задругари, који то не буду тражили задржавају своје право, да остатак расположиве чисте добити иде у корист фонда А.

Надаље предлаже, да се усвоји овај задњи предлог г. Леви Морица.

2) При Задрузи геометара отвара се текући рачун узајамног осигурања за случај болести и смрти. Улагачи текућег рачуна могу бити само задругари, који на то пристану писменом изјавом.

Уписани чланови уплаћују 20.— дина. уписине и 20.— дина. месечног доприноса, с тиме, да се у току ове године са тога рачуна ништа не исплаћује. У случају неостварања овог предлога, уложени новац има се вратити улагачима. Предлог је примљен са већином гласова.

По тачки дневног реда „Одређивање границе Задружног новчаног промета“ г. Др. Звонимир Краљ предлаже, да се тачка 10 и 11 дневног реда вежу заједно. Предлаже, да се та граница креће у висини примљених и расположивих прихода плус задужења од 1,000.000.— динара. Предлог се прима.

Прелази се на решавање предлога појединих задругара.

Предлози колеге Миленовића под 1 и 2 су већ решени. 3) Предлаже смањење интересне стопе од 9% на 8%. Миленовић образлаже свој предлог. У име Управе Др. Краљ Звонимир сјећа се, да је још прошле године пристала Управа на смањење интересне стопе и нека скупштина сама то ријеши. Миленовић моли да се његов предлог прими.

По овоме предлогу узимају учешћа у дискусији: Панић Божидар, Кужић Саво и Лакичевић Марко.

Предлог Миленовића се ставља на гласање и исти се прима са већином гласова с тиме, да се смањи каматна стопа на зајмове од 9% на 8%.

Ово смањење ће важити само за нове зајмове — по предлогу Поповића Арсенија. Али Миленовић допуњује свој предлог, да се ово смањење има узети од 1 јануара 1939 године, али само до суме од 5000.— динара и то за нове зајмове и оне менице које се пролонгирају. Допуњени предлог Миленовића се прима.

Др. Звонимир Краљ констатује, да се појављује питање, да ли чланове, који су иступили из Задруге треба понова примити.

Ждерић Бранко предлаже, да се чланови који су уплатили своје удјеле и подигли их, као и они који су због немарности брисани из чланства Задруге, да се могу поново уписати за чланове Задруге.

Јонке Карло предлаже, да шпекулативне случајеве појединих задругара Управа осујети. Латифић се слаже са предлогом Јонкеа

Др. Краљ Звонимир у име Управе каже, да ће се Управа користити сугестијама скупштине у решавању таквих случајева.

На крају Др. Звонимир Краљ се захваљује на поновном избору за члана Управе.

Настић Васо предлаже, да се претседнику Задруге Др. Звонимиру Краљу за десетогодишњи рад изрази записнички захвалност, што скупштина акламацијом поздравља.

Живанчевић Будимир, претседник скупштине закључује исту, пошто је исцрпљен дневни ред у 12.30 часова.

ВЕСТИ

БОЖИДАР ЈЕФТИЋ

Концем минуле године неумитна смрт ишчупала је из наше средине још једног вредног члана покојног Божидара Јефтића. Болест од које је покојник умро била је она иста од које је и већина његових младих колега умрло — туберкулоза.

Покојни Божидар рођен је у Вишеграду 1908 г., где је и основну школу завршио. Као одличан ђак кроз све разреде свршио је први разред гимназије у Ужици, а осталих пет у Сарајевској првој гимназији. Прву годину геометарског отсека Средње техничке школе свршио је у Сарајеву, а другу у Београду.

Од 1929 године па све до 12 дана пред смрти налазио се је на новом премеру у разним крајевима државе: Смедереву, Младеновцу, Г. Милановцу, Ужичкој Пожеги, Краљеву и најпосле у Новом Саду.

Као честит и одличан службеник за пример је служио другима, а као видан доказ његове љубави за рад и струку коју је изабрао, најбоље ће потврдити овај пример: У почетку 1937 г. на предлог лекарске комисије у Краљеву одобрено му је шесто-месечно боловање, а од којих је он искористио само 3 месеца и вратио се на дужност, јер му је живот беспосличара, па макар то било и ради опоравка, изгледао бесциљан и бесмислен.

Тешким животним условима на новом премеру морао је да подлегне и он поред све своје јаке конструкције — као што су

подлегли већ и многи други — и то баш у најзрелијем добу, у оном моменту, кад би држава, друштво и породица имали да очекују од њега да развије пуну снагу.

Нама, његовим друговима остаће за увек светла успомена на њега. Нека му је лака земља и вечан починак у његовом родном крају, где се стално чује хук немирне Дрине, коју је он више од свега волео.

М. М.

ЗАХВАЛНОСТ ОДЕЉКА ЗАЈЕЧАР.

Наш млади колега Милан Иванковић, лежи тешко болестан у санаторију у Тополшици, да би се олакшало стање и омогућило лечење, одељци удружења прикупили су суму од 2715.— дин., која му је послата. Новац је прикупљен посредством Секције Зајечар. Приложили су одељци: Зајечар 432.— дин., Сврљиг 509.— дин., Лесковац 60.— дин., Прокупље 419.— дин., Алексинац 200.— дин., Петровац на Млави 390.— дин., Јагодина 355.— дин., и Књажевац 350.— дин. Овим путем искрено захваљујемо за другарску помоћ, коју истичемо примера ради. Одељак Зајечар.

УНАПРЕЂЕНИ СУ: Јагер Лука, катастарски инспектор 6 положајне групе Министарства финансија, Одељење катастра и државних добара, за вишег катастарског инспектора 5 положајне групе истог Министарства и одељења; за више катастарске инспекторе 5 положајне групе, више катастарски геометри 6 положајне групе: Осоле Франц, катастарске управе у Птују; Јуран Леополд, катастарске управе у Марибору; Јерас Василиј, катастарске управе у Цељу; Марић Крсто, катастарске управе у Бос. Крупи; Фал Густав, катастарске управе у Јајцу; Алерханд Јосип, катастарске управе у Ливну; Шмит Франьо, финансијске дирекције у Сарајеву; Вучетић Аристид, катастарске управе у Дубровнику; Зубер Адолф, катастарске управе у Травнику; за више катастарске геометре 6 положајне групе катастарски геометри 7 положајне групе: Калин Иван, катастарске управе у Литији; Маринчек Иван, катастарске управе у Новом Месту; Клајнмајер Јосип, катастарске управе у Бос. Новом; Волић Осман, катастарске управе у Стоцу; Витановић Славољуб, катастарске управе у Метковићу; Палчић Јурај, катастарске управе у Бугојну; Буј Љубомир, катастарске управе на Хвару; Нађ Јосип, катастарске управе у Винковцима и Перњак Љубомир, катастарске управе у Имотском; за катастарске геометре 7 положајне групе, катастарски геометри 8 положајне групе: Хаџивуковић Михаил, катастарске управе у Фочи; Штајнер Винко, катастарске управе у Земуну и Бисић Мехмед, финансијске дирекције у Сарајеву.

Унапређени су за катастарске геометре, 8 положајне групе Министарства финансија — Одељење катастра и државних добара: Тобнас Бранко, Лабан Некодим, Милчић Ставра, Поповић Божидар, Дра-

гићевић Бранко, Станковић Косара, Ерленвајн Мирослава, Петровић Гргур, Ешкенаци Јаков, Аранђеловић Драгољуб, Милутиновић Василије, Бандевић Наум, Дајевић Лазар, Миколаци Илија, Трипковић Мирко, Богдановић Богдан и Костић Добривоје, катастарски помоћни геометри 9 положајне групе истог Министарства и одељења.

Премештени су: Клиnger Хинко, катастарски геометар 8 положајне групе Катастарске управе у Биограду н/М., у Катастарску управу на Корчули; Лакић Ново, катастарски геометар 8 положајне групе катастарске управе у Шапцу, у катастарску управу у Пожези Ужичкој; Мирковић Јован, катастарски помоћни геометар 9 положајне групе катастарске управе у Шапцу, у катастарску управу у Доњем Милановцу; Папић Миленко, катастарски помоћни геометар 9 положајне групе катастарске управе у Ваљеву, у катастарску управу у Мионици; Турић Андрија, катастарски помоћни геометар 9 положајне групе Катастарске управе на Убу, у Катастарску управу у Дубровнику; Дасковић Радослав, катастарски помоћни геометар 9 положајне групе Катастарске управе у Богатићу, у Катастарску управу на Убу; Јовановић Милутин, катастарски геометар 8 положајне групе Катастарске управе у Мионици, у Катастарску управу у Шапцу; Јовановић Јован, катастарски геометар 8 положајне групе Катастарске управе у Смедеревској Паланци, у Катастарску управу у Кладову; Бабић Даро, катастарски помоћни геометар 9 положајне групе Катастарске управе у Макарској, у Катастарску управу на Хвару; и Маринковић Сава, катастарски геометар 8 положајне групе Катастарске управе на Хвару, у Катастарску управу у Биограду н/М.

ОВЛАШЋЕЊА ЗА СТРУКУ ИНЖЕЊЕРА ГЕОДЕТА. Министарство финансија издало је овлашћења за обављање јавне праксе из струке инжењера геодета Шолц Ивану, геодети из Ђакова, и Бетвај Божи, геодети из Загреба. Оба овлашћења важе за целу територију Краљевине и за техничке радове код комасације земљишта.

НОВА ОВЛАШЋЕЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЈАВНИХ ГЕОДЕТСКО-ГЕОМЕТАРСКИХ РАДОВА. Министарство финансија издало је следећа нова овлашћења за извођење јавних геодетско-геометарских радова са

важењем за целу територију Краљевине, а без права на вршење техничких радова код комасације земљишта: Путинцеву Виктору, геометру из Беле Цркве са седиштем пословнице у Белој Цркви.

ПРЕСЕЉЕЊЕ ПОСЛОВНИЦА: Овлашћени геометар Подвинец Аутур, из Дугог Села преселио је своју пословницу у Јатребарско.

НОВЕ КАТАСТАРСКЕ УПРАВЕ: Образоване су нове катастарске управе и то за срез Поречки са седиштем у Доњем Милановцу, за срез Звишки са седиштем у Кучеву и за срез Доњополошки са седиштем у Тетову.

ИСПРАВКА: Доносимо исправку ниже наведених штампарских грешака, које су учињене у чланку „Улога катастар. плана у народној привреди“ отштампаном у бр. 6 истога Гласника из 1938 г.:

1. На стр. 334 редак 23 одоздо штампано је погрешно *осовину*, а мора бити *основу*;

2. На стр. 334 редак 14 одоздо штампано је погрешно *непотребна*, а мора бити *непосредна*;

3. На стр. 335 редак 3 одоздо штампано је погрешно *разлог*, а мора бити *узрок*;

4. На стр. 336 редак 7 одозго штампано је погрешно *под*, а мора бити *над*;

5. На стр. 339 редак 3 одозго штампано је погрешно *похвалан*. а мора бити *похвална*;

6. На стр. 339 редак 7 одозго штампано је погрешно *надзорног*, а мора бити *народног*;

7. На стр. 339 редак 7 одоздо штампано је погрешно *регулисање*, а мора бити *регулисању*;

8. На стр. 339 редак 22 одоздо штампано је погрешно *уређење*, а мора бити *уређене*;

9. На стр. 342 редак 2 одоздо штампано је погрешно *превиђа*, а мора бити *предвиђа*;

10. На стр. 343 редак 7 одозго штампано је погрешно *револуционарима*, а мора бити *револуционарнима*.

БИБЛИОТЕКА ГЕОМЕТАР

Има на продају следеће књиге:

3 свеска: *Ректификација и употреба геодетских инструмената*. Цена 25.— динара.

4 свеска: *Инструменти за израду планова и рачунање површина*. Цена 30.— дин.

Геометарски годишњак за 1934 год. Цена 20.— дин.

Геометарски годишњак за 1935 год. Цена 20.— дин.

Геометарски годишњак за 1936 год. Цена 20.— дин.

Геометарски годишњак за 1937 год. Цена 20.— дин.

Поруџбине код: Инж. Ил. Живковић, Београд, Адмирала Гепрата 68.

Власник за Главну управу Удружења геометара и геодета **Стеван Видак**, овлашћени цивилни геометар, Нови Сад, Трг. Кнегиње Зорке 16

За редакцију одговара, **Мате Кужник**, кат. геометар, Нови Сад (Катастарска управа).

Штампарија Дунавске бановине, Нови Сад, Ђуре Јакшића ул. 14 телефон 27-81 (Управник Д. К. Тодоровић). 808-39

НОВИЈЕ СТРУЧНЕ КЊИГЕ

- 1) Проф. Лав А. Сопоцко: *ОСНОВИ ФОТОГРАМЕТРИЈЕ* I део, фотограметријски апарати и теренски радови. У издању библиотеке „Геометар“ 6 св. 184 страна и 108 слика. Београд 1937. Цена 50.— дин., у повезу 60.— дин.
- 2) Проф. инж. Ст. Недељковић: *ГЕОДЕТСКА ВЕЖБАЊА* I део, инструменти и теренски радови. 285 стр. и 160 слика. Београд, 1936. Цена 40.— дин.
- 3) Фрањо Омерзу, саветник Мин. финансија: *ПРИРУЧНИ АЗБУЧНИ РЕГИСТАР*. 320 страна. Издање састављача. Београд, 1937 године. Цена 110.— дин.
- 4) Инж. Никола С. Свечников и инж. Александар Ј. Костић: *РАЧУН ИЗРАВНАВАЊА*. I део. Теорија грешака. 150 страна. Издање библиотеке „Геометар“. Београд, 1937. Цена 40.— дин.
- 5) Инж. Александар Ј. Костић и инж. Никола С. Свечников: *НИВЕЛМАН*. 504 стране. Београд, 1936. Цена 120.— дин. Наручбе код писца, Адм. Гепрата бр. 68.
- 6) Инж. Александар Ј. Костић и инж. Никола С. Свечников: *ГЕОДЕЗИЈА*. Тригонометријска, полигона и линијска мрежа. 482 стране. Цена 150.— дин. Поручбине код писца, Адм. Гепрата бр. 68.
- 7) Мелентијевић Владислав, геометар: *ТАБЛИЦЕ ЗА РЕДУКЦИЈУ КОСО МЕРЕНИХ ДУЖИНА НА ХОРИЗОНАТ*. Цена 40.— динара.

Будите члан Удружења геометара и геодета. Чек. рач. Главне Управе бр. 53.233

Будите члан Задруге геометара за штедњу и кредит. Чековни рачун бр. 51.130

Будите сарадник геометарског и геодетског „Гласника“.

Оглашавајте у геометарском и геодетском „Гласнику“.